

POSUDEK VEDOUCÍHO DIPLOMOVÉ PRÁCE

Jméno diplomanta:	Jaromír Šimek
Téma práce:	Dohoda o vině a trestu
Rozsah práce	99 stran celkem (z toho 85 stran vlastního textu)
Datum odevzdání práce:	4. 7. 2018
Vedoucí diplomové práce:	JUDr. Bc. Jiří Říha, Ph.D.
Oponent diplomové práce:	JUDr. Katarína Tejnská, Ph.D.

1. Aktuálnost (novost) tématu

Dohoda o vině a trestu je v českém právním prostředí relativně nový způsob vyřízení trestní věci, který ale od samého počátku nespĺňuje původní záměry zákonodárce týkající se počtu takto vyřizovaných věcí, významného urychlení řízení apod. I Nejvyšší soud v poslední době pořádal semináře k propagaci tzv. odklonů, mezi něž (v širším smyslu) lze řadit i dohodu o vině a trestu. Jde o institut navýsost problematický, který není vlastní kontinentálnímu systému vycházejícímu z tradice inkvizičního trestního řízení, na druhou stranu v praxi jiných států velmi dobře fungující. Je proto namístě i při úvahách o rekonstrukci českého trestního procesu se jím zabývat. Jde tak o téma velmi vhodné pro vědecké zpracování, a to i v rámci kandidátské práce.

2. Náročnost tématu na teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování a použité metody

- teoretické znalosti – byly potřeba znalosti z oboru trestního práva procesního, popř. též z kriminalistiky, příp. dalších doprovodných věd kriminálních, ale též takových věd, jako je právní teorie a filozofie, psychologie apod.,
- vstupní údaje a jejich zpracování – diplomant se měl zabývat současnou právní úpravou, měl případně zohlednit současnou i dřívější judikaturu (nejen soudů vnitrostátních, ale též Evropského soudu pro lidská práva), příp. provést analýzu současného stavu (i za pomoci statistických dat), též se nabízela možnost mezinárodního srovnání,
- použité metody – odpovídající tématu, diplomant provedl analýzu současného stavu, nastínil i úpravu zahraniční, též provedl analýzu využívání dohod o vině a trestu v současné české aplikační praxi.

3. Formální a systematické členění práce

Diplomant rozdělil práci do 4 základních kapitol, k nimž přidal úvod a závěr. V první kapitole nazvané obecná část nejprve obecně představil pojem odklonů v trestním řízení, pak se věnoval dohodě o vině a trestu, nejprve v historických souvislostech, potom v kontextu základních zásad trestního řízení. Druhá kapitola, které je ústřední částí práce, je již věnována úpravě dohody o vině a trestu de lege lata podle českého trestního řádu. Velmi přínosná je kapitola třetí, v níž diplomant provedl vcelku podrobný rozbor (na 28 stranách) probíraného institutu v Anglii a Walesu (vytknout by v tomto ohledu bylo možno, že celý název kapitoly je v anglickém jazyce, jakkoliv je pochopitelné nepřeložení pojmu „Plea Bargaining“, méně to platí o předložce a názvu zemí). Na uvedenou kapitolu navazuje čtvrtá část, v níž diplomant provedl srovnání naší a probírané zahraniční úpravy, k čemuž připojil úvahy de lege ferenda též z tohoto porovnání vycházející. Všechny kapitoly pak vcelku logickým způsobem rozčlenil do jednotlivých podkapitol, struktura práce je přehledná a zdařilá.

4. Vyjádření k práci

Diplomant se zabýval zajímavým zvláštním způsobem vyřízení trestní věci s poměrně krátkou historií v České republice, k němuž je ovšem i u nás dostatek pramenů, neboť jde o institut velmi (nejméně teoreticky) problematický a sporný. O tom ostatně svědčí i poměrně bohatý přehled pramenů, z nichž s některými autor také pracoval (byť přehled českých článků a pojednání mohl být poněkud širší; ze základních pramenů chybí především komentář od Wolters Kluwer pod vedením A. Draštíka; stejně tak chybí některé základní prameny k jiným právním odvětvím, zejména pak k právu ústavnímu spolu s pracemi k evropské Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod – zejména zdařilý „Beckův“ komentář od Kmece a spol., Molkovo Právo na spravedlivý proces a další). Na druhou stranu je třeba velmi ocenit podrobný rozbor úpravy anglické, k níž se váže i velká část použitých zdrojů, s nimiž autor též skutečně pracoval, o čemž svědčí i poznámkový aparát v kapitole třetí. V části druhé diplomant vychází z dostupné literatury, ani v této části se nebojí pouštět se do vlastních odůvodněných úvah, s nimiž sice čtenář nemusí souhlasit, ale nutí jej k zamyšlení (např. úvahy o tom, nakolik je soud další smluvní stranou a nakolik nezávislým pozorovatelem a arbitrem). Jak již bylo opakovaně zmíněno, ocenit je třeba především kapitolu třetí a navazující čtvrtou. V nich je největší diplomantův přínos české trestněprocesní nauce, diplomant seznamuje čtenáře nejen s historickým vývojem institutu Plea Bargaining, o němž i u nás bylo dříve pojednáno, zaměřuje se i na relativní novinky v tomto systému – zejména jde-li o boj proti závažným podvodným jednáním a kriminalitě tzv. bílých límečků v podkapitole 3.2. Podnětné je v tomto ohledu zejména autorovo pojednání v podkapitole 3.2.2. o nejmladším typu dohod (Deffered Prosecution Agreement) využívaných v řízení proti právnickým osobám, které je ale svými prvky, aniž by na to autor upozorňoval, spíše bližší odklonu v podobě podmíněného zastavení trestního stíhání (v daném případě nedochází k vyslovení viny), vůbec dokonce není třeba prohlášení viny, má výrazné restorativní a preventivní prvky, naopak výrazně omezeny jsou prvky represivní (omezení pouze na peněžité sankcionování). Podnětná je i poslední pasáž práce, v níž se autor věnuje návrhům de lege ferenda, vlastní autorovy návrhy vycházejí i z předcházejících kapitol práce, kde se k jednotlivým parametrům staví kriticky, vlastní podněty má podpořené argumentací, třeba se všemi návrhy a důvody čtenář nemusí nutně souhlasit, nutí jej k zamyšlení a formulaci oponentních argumentů.

5. Kritéria hodnocení práce

Splnění cíle práce	Cíl práce vytyčený v jejím úvod byl splněn.
Samostatnost při zpracování tématu včetně zhodnocení práce z hlediska plagiátorství	Diplomant zpracoval práci samostatně, využití zdroje poznání řádně označil. Některé návrhy de lege ferenda jsou známé, jiné vyplývající z provedeného mezinárodního srovnání nikoli a zasluhují pozornost.
Logická stavba práce	Autor práci vhodně rozčlenil do kapitol a podkapitol (viz výše).
Práce se zdroji (využití cizojazyčných zdrojů) včetně citací	Seznam literatury vzhledem k probíraném tématu je dostatečný (včetně internetových zdrojů čítá několik desítek), uvádí se v něm základní učebnice, komentáře a monografie (třebaže některé chybí). Ocenit je třeba především využití zdrojů cizojazyčných – anglicky psaných, které jsou v seznamu hojně zastoupeny. Autor vhodně využíval i poznámkový aparát. Dodržoval citační normy.
Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)	Hloubka analýzy je dostatečná.
Úprava práce (text, grafy, tabulky)	Úprava práce je příkladná, jednotlivé kapitoly a podkapitoly jsou dobře vyznačeny, stejně je text členěn do odstavců. Autor v práci tabulky ani grafy nevyužíval.
Jazyková a stylistická úroveň	Z hlediska jazykového a stylistického je práce na vysoké úrovni, gramatické chyby se až na výjimky neobjevují.

6. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

Doporučení/nedoporučení práce k obhajobě	Práci doporučuji k obhajobě. Autor by mohl při obhajobě přednést vlastní návrhy de lege ferenda a odůvodnit potřebu takových změn, zaměřit by se mohl především na jím uváděný institut „DPA“, uvést jeho výhody a porovnat jej s našimi odklony.
---	---

Navržený klasifikační stupeň	1
-------------------------------------	----------

V Praze dne 14. 9. 2018

JUDr. Bc. Jiří Říha, Ph.D.

vedoucí diplomové práce